

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)
den 3 maj 2007*

I mål C-386/05,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artiklarna 68 EG och 234 EG, som framställts av Oberster Gerichtshof (Österrike) genom beslut av den 28 september 2005, som inkom till domstolen den 24 oktober 2005, i målet

Color Drack GmbH

mot

Lexx International Vertriebs GmbH,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts (referent) samt domarna E. Juhász, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis och T. von Danwitz,

* Rättegångsspråk: tyska.

generaladvokat: Y. Bot,
justitiesekreterare: handläggaren B. Fülöp,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 23 november 2006,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Lexx International Vertriebs GmbH, genom H. Weben, Rechtsanwalt,
- Tysklands regering, genom A. Dittrich och M. Lumma, båda i egenskap av ombud,
- Italiens regering, genom I.M. Braguglia, i egenskap av ombud, biträdd av W. Ferrante, avvocato dello Stato,
- Förenade kungarikets regering, genom S. Nwaokolo, i egenskap av ombud, biträdd av A. Henshaw, barrister,
- Europeiska gemenskapernas kommission, genom A.-M. Rouchaud-Joët och W. Bogensberger, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 15 februari 2007 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 5.1 b första strecksatsen i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1).

Förordning nr 44/2001

- 2 Enligt skäl 2 i förordning nr 44/2001 är det ”nödvändigt att införa bestämmelser som gör reglerna om behörighetskonflikter på privaträttens område mer enhetliga och som förenklar formaliteterna, så att domar från de medlemsstater som är bundna av denna förordning kan erkännas och verkställas enkelt och snabbt”.
- 3 Enligt skäl 11 i förordning nr 44/2001 måste ”[b]ehörighetsbestämmelserna ... uppfylla kravet på förutsebarhet och bygga på den allmänna principen om svarandens hemvist, och det måste alltid kunna gå att bestämma vilken domstol som är behörig utifrån denna princip, utom i vissa bestämda fall när tvistens art eller hänsynen till partsautonomin gör det berättigat att använda någon annan anknytning”.

4 De behörighetsregler som föreskrivs i förordning nr 44/2001 återfinns i förordningens kapitel II, som omfattar artiklarna 2–31.

5 Artikel 2.1 i kapitel II, avsnitt 1, ”Allmänna bestämmelser”, i förordning nr 44/2001 har följande lydelse:

”Om inte annat föreskrivs i denna förordning, skall talan mot den som har hemvist i en medlemsstat väckas vid domstol i den medlemsstaten, oberoende av i vilken stat han har medborgarskap.”

6 I artikel 3.1 i nämnda avsnitt 1 i förordning nr 44/2001 föreskrivs följande:

”Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat får väckas vid domstol i en annan medlemsstat endast med stöd av bestämmelserna i avsnitten 2–7 i detta kapitel.”

7 I artikel 5 i kapitel II, avsnitt 2, ”Särskilda behörighetsregler”, i förordning nr 44/2001 föreskrivs följande:

”Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat kan väckas i en annan medlemsstat

1) a) om talan avser avtal, vid domstolen i uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser;

b) i denna bestämmelse, och såvida inte annat avtalats, avses med uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser

— vid försäljning av varor, den ort i en medlemsstat dit enligt avtalet varorna har eller skulle ha levererats,

— vid utförande av tjänster, den ort i en medlemsstat där enligt avtalet tjänsterna har eller skulle ha utförts;

c) om punkt b inte gäller, skall punkt a gälla,

...”

Twisten i målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 8 Begäran om förhandsavgörande har framställts i ett mål mellan bolagen Color Drack GmbH (nedan kallat Color Drack), Schwarzach (Österrike), och Lexx International Vertriebs GmbH (nedan kallat Lexx), Nürnberg (Tyskland), angående uppfyllelse av ett avtal om försäljning av varor, enligt vilket Lexx åtog sig att leverera varor till olika

återförsäljare för Color Drack i Österrike, bland annat i Color Dracks hemvistort, medan sistnämnda bolag åtog sig att betala för varorna.

- 9 Tvisten rör särskilt Lexx underlåtenhet att uppfylla sin avtalsenliga förpliktelse att återta de varor som inte sålts och betala tillbaka köpeskillingen för dessa till Color Drack.

- 10 Till följd av denna underlåtenhet väckte Color Drack den 10 maj 2004 talan mot Lexx med yrkande om betalning vid Bezirksgericht St Johann im Pongau (Österrike), i vars domsaga bolaget har sin hemvist. Nämnda domstol förklarade sig lokalt behörig enligt artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001.

- 11 Efter att Lexx överklagat upphävde Landesgericht Salzburg (Österrike) domen, med den motiveringen att domstolen i första instans inte var lokalt behörig. Landesgericht fann att det i artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001 föreskrivs en enda anknytningsort för alla anspråk som grundar sig på ett avtal om försäljning av varor och att denna inte kan bestämmas när det är fråga om flera leveransorter.

- 12 Color Drack överklagade avgörandet från Landesgericht Salzburg till Oberster Gerichtshof, som fann att svaret på huruvida den österrikiska domstol där talan väckts i första instans är lokalt behörig beror på tolkningen av artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001.

- 13 Oberster Gerichtshof har påpekat att det i denna bestämmelse föreskrivs en enda anknytningsort för alla anspråk som grundar sig på ett avtal om försäljning av varor, nämligen leveransorten, och att bestämmelsen i princip skall tolkas restriktivt, då den innehåller en särskild behörighetsregel. Mot denna bakgrund anser Oberster Gerichtshof att det är oklart huruvida domstolen i första instans har behörighet på grundval av denna bestämmelse, med tanke på att varorna inte enbart har levererats inom den domstolens domsaga, utan till olika orter i den medlemsstat där domstolen i fråga ligger.
- 14 Oberster Gerichtshof har därför beslutat att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

”Skall artikel 5.1 b i [förordning (EG) nr 44/2001] tolkas på så sätt att säljaren av varor, som har hemvist i en medlemsstat och som enligt ett avtal levererat varorna till köparen, som har hemvist i en annan medlemsstat, på olika orter i den medlemsstaten, kan instämmas av köparen vid en domstol på någon av dessa (uppfyllelse)orter — eventuellt den ort som käranden väljer — avseende ett anspråk enligt avtalet som avser samtliga (del)leveranser?”

Prövning av tolkningsfrågan

- 15 Den hänskjutande domstolen har ställt tolkningsfrågan för att få klarhet i huruvida artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001 är tillämplig vid försäljning av varor som innebär att leverans sker till flera orter i en och samma medlemsstat och, i förekommande fall, huruvida käranden, om käromålet avser samtliga leveranser, kan välja att väcka talan mot svaranden vid domstolen i vilken som helst av leveransorterna.

- 16 Domstolen vill inledningsvis påpeka att de följande övervägandena endast avser det fallet att det är flera leveransorter i en och samma medlemsstat. De berör inte frågan vad som gäller i ett fall med flera leveransorter i olika medlemsstater.
- 17 Det kan för det första konstateras att artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001 inte i sig ger något svar på den ställda frågan, eftersom ordalydelsen inte uttryckligen täcker in det aktuella fallet.
- 18 Artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001 skall följaktligen tolkas mot bakgrund av förordningens tillkomst, syften och systematik (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 juli 2006 i mål C-103/05, Reisch Montage, REG 2006, s. I-6827, punkt 29, och av den 14 december 2006 i mål C-283/05, ASML, REG 2006, s. I-12041, punkt 22).
- 19 Det framgår av skälen 2 och 11 i förordning nr 44/2001 att förordningen syftar till att göra reglerna om behörighetskonflikter på privaträttens område mer enhetliga genom behörighetsbestämmelser som har en hög grad av förutsebarhet.
- 20 Förordningen syftar därvid till att stärka rättsskyddet för personer bosatta inom gemenskapen, så att en kående enkelt kan avgöra vid vilken domstol han skall väcka talan och en svarande rimligtvis kan förutse var talan kan väckas mot honom (se domen i det ovannämnda målet Reisch Montage, punkterna 24 och 25).

- 21 Behörighetsreglerna i förordning nr 44/2001 utgår i detta syfte från huvudregeln att domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist är behöriga, vilket slås fast i artikel 2 i förordningen och kompletteras av regler om särskild behörighet (se domen i det ovannämnda målet *Reisch Montage*, punkt 22).
- 22 Regeln att domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist är behöriga kompletteras i artikel 5.1 i förordning nr 44/2001 av en särskild behörighetsregel om talan som avser avtal. Sistnämnda regel, som svarar mot en målsättning om närhet, motiveras av att det finns en nära anknytning mellan avtalet och den domstol som skall pröva detta.
- 23 Vid tillämpningen av denna regel kan talan väckas mot svaranden även vid domstolen i den ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas, då den domstolen antas ha en nära anknytning till avtalet.
- 24 För att stärka huvudsyftet — att göra reglerna om behörighetskonflikter mer enhetliga och därmed förutsebara — definieras anknytningsmomentet för försäljning av varor autonomt i förordning nr 44/2001.
- 25 I artikel 5.1 b första strecksatsen definieras nämligen uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser som den ort i en medlemsstat dit enligt avtalet varorna har eller skulle ha levererats.
- 26 Inom ramen för förordning nr 44/2001 är det, tvärtemot vad Lexx hävdar, enligt denna särskilda behörighetsregel om talan som avser avtal således leveransorten som i egenskap av autonomt anknytningsmoment skall tillämpas på alla yrkanden som grundar sig på ett och samma avtal om försäljning av varor, inte bara på dem som grundar sig på leveransförpliktelsen i sig.

- 27 Mot denna bakgrund skall domstolen pröva huruvida artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001 är tillämplig när leverans sker till flera orter i samma medlemsstat och i förekommande fall huruvida kändan, om käromålet avser samtliga leveranser, kan välja att väcka talan mot svaranden vid domstolen i vilken som helst av leveransorterna.
- 28 Det kan för det första konstateras att artikel 5.1 b första strecksatsen i förordningen är tillämplig oavsett om leverans sker till en eller flera orter.
- 29 Gemenskapslagstiftaren har inte genom att peka ut en enda behörig domstol och ett enda anknätningsmoment avsett att allmänt sett utesluta att flera domstolar kan vara behöriga eller att rekvisiten för anknätningsmomentet kan vara uppfyllda avseende flera olika orter.
- 30 I artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001 bestäms såväl den internationella som den lokala behörigheten, och denna bestämmelse syftar till att göra reglerna om behörighetskonflikter mer enhetliga och direkt peka ut behörig domstol utan att hänvisa till medlemsstaternas interna regler.
- 31 Ett jakande svar på frågan huruvida den aktuella bestämmelsen är tillämplig när leverans sker till flera orter i samma medlemsstat skall i detta avseende inte anses strida mot syftena med bestämmelserna i förordning nr 44/2001 om medlemsstaternas internationella jurisdiktion.
- 32 För det första är det förenligt med förutsebarhetssyftet i förordning nr 44/2001 att artikel 5.1 b första strecksatsen i förordningen är tillämplig när leverans sker till flera orter i samma medlemsstat.

- 33 I det fallet kan de avtalsslutande parterna nämligen enkelt och rimligtvis förutse vid vilken medlemsstats domstolar de kan få sin tvist prövad.
- 34 För det andra är det även förenligt med den målsättning om närhet som motiverar de särskilda behörighetsreglerna om talan som avser avtal att artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001 är tillämplig när leverans sker till flera orter i samma medlemsstat.
- 35 När leverans sker till flera orter i samma medlemsstat är detta krav på närhet uppfyllt, då det enligt den nu aktuella bestämmelsen under alla omständigheter är domstolarna i den medlemsstaten som är behöriga att pröva tvisten.
- 36 Artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001 är följaktligen tillämplig när leverans sker till flera orter i samma medlemsstat.
- 37 Att artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001 är tillämplig under sådana omständigheter som de som är aktuella i målet vid den nationella domstolen innebär dock inte att alla domstolar inom vars domsagor varorna har eller skulle ha levererats nödvändigtvis är parallellt behöriga enligt nämnda bestämmelse.
- 38 Vad för det andra gäller frågan huruvida käranden med stöd av artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001 kan välja att väcka talan mot svaranden vid domstolen i vilken som helst av leveransorterna när leverans skett till flera orter i en och samma medlemsstat och käromålet avser samtliga leveranser, skall det understrykas att en enda domstol måste vara behörig att pröva alla yrkanden som grundas på avtalet.

- 39 Det är därvid lämpligt att beakta den nu aktuella bestämmelsens tillkomsthistoria. Med denna bestämmelse har gemenskapslagstiftaren, när det gäller försäljningsavtal, uttryckligen velat avvika från den tidigare lösningen, enligt vilken uppfyllelseorten bestämdes för var och en av de omtvistade förpliktelserna, i enlighet med domstolslandets internationella privaträtt. Genom att autonomt definiera "uppfyllelseorten" som den ort där den för avtalet karakteristiska förpliktelsen skall uppfyllas, har gemenskapslagstiftaren sökt centralisera domstolsbehörigheten till uppfyllelseorten för tvister rörande samtliga avtalsförpliktelser och fastställa en enda behörig domstol för alla yrkanden som grundas på avtalet.
- 40 Det skall därvid beaktas att den särskilda behörigheten enligt artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001 i princip motiveras av att det finns en särskilt nära anknytning mellan avtalet och den domstol som skall pröva detta, varför denna regel anses främja ett ändamålsenligt förfarande. Av detta följer att när leverans av varor sker till flera orter skall vid tillämpningen av den nu aktuella bestämmelsen uppfyllelseorten anses vara den ort där anknytningen mellan avtalet och den behöriga domstolen är som närmast. I ett sådant fall visar sig den närmaste anknytningen i allmänhet vara i den huvudsakliga leveransorten, vilken måste bestämmas utifrån ekonomiska kriterier.
- 41 Det ankommer därvid på den nationella domstol där talan väckts att avgöra huruvida den är behörig, mot bakgrund av den bevisning som lagts fram där.
- 42 Om det inte är möjligt att bestämma den huvudsakliga leveransorten, har var och en av leveransorterna en tillräcklig närhet till de faktiska omständigheterna i tvisten och därmed en betydande anknytning vad gäller frågan om domstols behörighet. I den situationen kan käranden välja att väcka talan mot svaranden vid domstolen i vilken som helst av leveransorterna med stöd av artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001.

- 43 Att käranden ges en sådan valmöjlighet gör det samtidigt enkelt för denne att avgöra vid vilka domstolar han kan väcka talan och för svaranden att rimligtvis kunna förutse var talan kan väckas mot honom.
- 44 Den slutsatsen påverkas inte av att svaranden inte kan förutse vid vilken specifik domstol i medlemsstaten i fråga som talan kan väckas mot honom. Vid tillämpning av den nu aktuella bestämmelsen när det finns flera uppfyllelseorter i en och samma medlemsstat åtnjuter nämligen svaranden tillräckligt skydd genom att talan endast kan väckas mot honom vid de domstolar i den medlemsstaten inom vars domsagor det har skett en leverans.
- 45 Mot bakgrund av vad som anförts skall tolkningsfrågan som ställts besvaras så, att artikel 5.1 b första strecksatsen i förordning nr 44/2001 är tillämplig vid försäljning av varor som innebär att leverans sker till flera orter i en och samma medlemsstat. I ett sådant fall utgörs den domstol som är behörig att pröva alla yrkanden som grundas på avtalet om försäljning av varor av den domstol inom vars domsaga den huvudsakliga leveransorten är belägen, vilken måste bestämmas utifrån ekonomiska kriterier. Om det inte är möjligt att bestämma den huvudsakliga leveransorten kan käranden välja att väcka talan mot svaranden vid domstolen i vilken som helst av leveransorterna.

Rättegångskostnader

- 46 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Artikel 5.1 b första strecksatsen i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område skall tolkas så, att den är tillämplig när leverans sker till flera orter i en och samma medlemsstat. I ett sådant fall utgörs den domstol som är behörig att pröva alla yrkanden som grundas på avtalet om försäljning av varor av den domstol inom vars domsaga den huvudsakliga leveransorten är belägen, vilken måste bestämmas utifrån ekonomiska kriterier. Om det inte är möjligt att bestämma den huvudsakliga leveransorten kan käranden välja att väcka talan mot svaranden vid domstolen i vilken som helst av leveransorterna.

Underskrifter